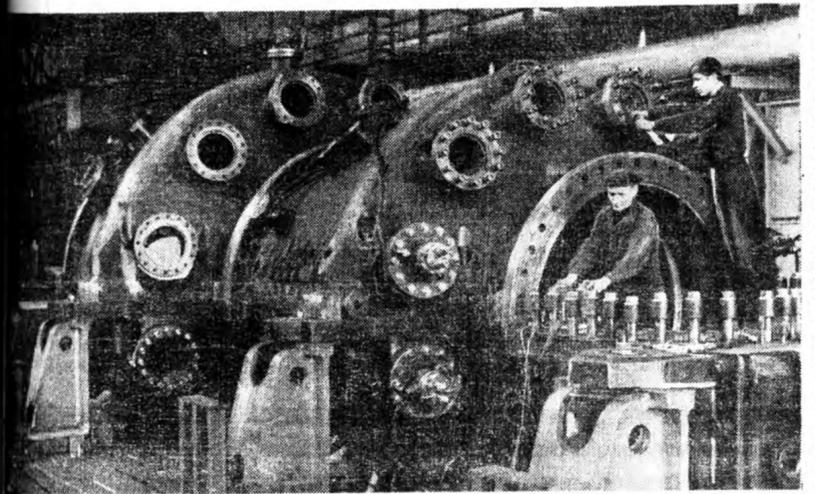

ЛЕНИНГРАД. КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэт Metallургическа заводой сөрго бүтээгшэд Совет засагай ойн баярай жэлдэ 100 мянган киловатт хүсэтэй шэнэ газова турбина бүтээж гаргаха юм. Агрегат хадда тооллогын машинаар жолоодогдон хүдэлгэгдэхэ. Тус машина турбины хүдэлгэхэв гадна, хүдэлмэрини хойношо хинадаг байха. Турбина түлшөөр хүдэлдэг электростанцинуудта хэрэглэгдэхэ юм. Электростангийн эгээл эхээр хэрэглэгдэхэ болоод байхан үедэ энэ турбина хүдэлгэгдэхэ байна. Зураг дээрэ: зуун мянган киловатт хүсэтэй ТГ-100 гэжэ газова турбина хабсаргагдама байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй, Министрүүдэй Советдэй орган

№ 50 (11344)

1967 оной февралин 28, вторник

Сэн 2 мүнгэн

ЭРТЫН ХУРЬГАД ОЛЗОТОЙ

Сэлэнгын „Эрдэм“ колхозой турүү хонишон Гуро Гармаевич ДОЛГОРОВОЙ хөөрөөнөө

Сагаан нара гаража ерээ. Эгээл энэ үедэ угай малшал бурлад заншалаараа шэнэ жэлдэ тэмдэглэдэг. Тэдэнэр энэ хайндэртэ бөө бөөдэ айшаалдсан, халуухан сайгаар, элэцэйнгээ дээрээр хүндэлсэн хуухадаа жэл соогоо хэжэ гарахан ажалтайнгаа дунгуудыг дурдан хөөрөөдэлэг заншалтай. Малшал сагаан нарын нэнээр хэлы шэнээн үйлэ тэжээлтэй байханаа тоолодог, малтайнга хүнэтэйбэ сэлнэлэг гээнэ.

дье ингэжэ бэлшээхэдэ ехэ хайн гэжэ олон жэлүүдэйнгээ ажалгалтаа дээрлээ ойгожо абааб. Умар юуб гэхэдэ, саба багатай бэлшээр дээрэ 3—4 часай туршажа ябанан хонид хоолодоо нэрлээн байдаг. Хонидни бэлшээрнээ бусааар үйлэ тэжээлэ хайнаар эдилэг, дуратайгаар уялдаг агна.

Хэлы нимшье хаан, би урмаа хухарнагүйб. Мүнөө жэл бидэ хонин бүриөө хурга, недондой-хиноо бага бэшэ нооно хайшалха гэжэ шийдэнхэйбди. Хүн бүхэн Агууха Октябрийн 50 жэлэй оие ажалтайнга амжалтануудаар угтаха уялгатай. Ойн баярай байшээрэ нэрлэй түрэтэйгөөр угтаха арга боломжо манайда оин. Жэ-шэнээн, мүнөө хонидни намарайнгаа хүшэ буураггүй байнаар.

Би үшөө нэгэ юумен тухай хөөрөөхөми. Бидэ Новополювска гэжэ газарта байрланабди. Манай байтаг гэрне хоолошо харанан хүн имар зохиң гэр бэ гэжэ хэлэхэл бэйха. Тодэ найнаар бариглахан шулуун гэр. Зүүгөөр бидэ энэ гэртэ ажалуугаашаа гаража байнхайбди. Умар юуб гэхэдэ, гэрийнэй шулуун хананууд газартаа хэртээ. Энээн дээрлээ үшөөнэ мэнэ мэнэ унахаар болоо. Газарай үшөө дахин аалханаарыне хүдэлөө хаань, гэрийнэй үшөө унахадла болохо. Колхозой хүтэл-барилгэлд энээнине мэдэлэ байгаат, хэмжээ абанагүйб.

Гэхэтэй хамта бидэ, хонидтэй болон малшал, магазиннаа тоолой эхилдэ хубсаха абажа шаданагүйбди. Жэшээн, би арбалт жэ-лэй туршада хонидо яобааны нооноор нэхэгдээн дулаан хубсаха магазиннаа абажа узаогүйб. Энээнине нэгэ заа гуримшуулаа хаа, ялаха болохо хэн.

Г. РИНИЧИНО,
бэшэжэ абаба.

ЗОРИГ БАДАРУУЛНА

Эдэ удэрнуудтэ Яруунын аймагай предприняти, колхоз, совхозуудаар олон түмэн хүн-гагшад Буряадай АССР-эй Верховно, нотагай Советуудай депутатуудаа өөһэднэгдэ дэб-жүүлэн, дэмжэн кандидат-дуудтай уулзалгануудыг үгэр-гэнэ.

Февралини 21—22-ой удэр-нуудтэ Витимнэ, Хондын сомо-ной хунгагшад республикынгаа засаг турш дээднэй зургаанай депутатад кандидат, КПСС-эй Яруунын районхой нэгдэлхи секретарь Николэй Бакаевич Павловтай уулзаба. Үгэ хэлэг-шэд ажал хүдэлмэрингөө ам-жалта, саашанхи зорилгонууд тухай тогтобо. Мүн депутатад кандидат нүхэр Павлов айма-гайнгаа экономико, совхоз куль-турне хүжөөхын тула оролдо-жо байхан тухайгаа тодор-хойлоо.

Морановка тосхондо дунда бургуули шэнээр бариха, тэндэ хи болшыне үргэхэдэ, бургуулин хуугудэй байха ингерлат бариха хэрэгтэ тулал-ха дуралхануудыг оруулаба.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй депутатад кандидатуд: Нисэнгэдэ — Яруунын совхозой эрхим хонидон Цылылма Эрдэ-шевна Цыреновабай, аймагай гүдэтэ — республикын Министр-нүүдэй Советдэ турүүлэгшын нэгэдэн оролдог Василий Ива-нович Дубровский байла хонин халуун уулзалганууд болобо.

А. РЕХОВСКИЙ.

ЗАХАА, ДУРАДХАЛ ХЭЛЭГДЭНЭ

Буряадай АССР-эй Гурнай түс-сөлбэлгын комиссини турүүлэг-шад, республикын Верховно Со-ветдэй депутатад кандидат Вален-тин Федорович Лысов Валхан хунгагшадта уулзаба.

Хэжэнгын аймагай Худалыг совхозой түб — Могохон тосхи-но болон энэ уулзалга дээрэ хунгагшад депутатад кандидат тухайгаа хонин халуун үгэнуудыг хэлэбэ. Эндэхи бургуулин барилга хуралдаха, Иннокенть-евска тосхондо шэнэ клуб барил-гада, мүн хал байгуулаг-лахан Худанай совхозыне үйлд-бэрин зарим нухала хэрэгсэлээр хангалда анхаралаа тавижа тулалха талар захал, дуралхал-нуудыг оруулан байна.

Х. ЖАМСАРАНОВ.

ЭМХИТЭЙ, ГУРИМТАЙШЬЕ

Эдэ удэрнуудтэ Улаан-Үдын аймагай колхоз болон совхозуу-даар ялаха абагдаа. Аймаг дотор хурга абалда түлэг дундаа, Энэ-дэ хи хонидот хурга абалтыг хай-наар үгэрлэгшын тулөө ялаха оро-лоно.

Үгэ багаар бидэ «Авангард» колхозой нэгэ отартаа хурга эр-блэй. Энэ отара дээрэ хонидот Варфоломей Васильевич Черныш, Денис Евстафьевич Черныш, Дмит-рий Васильевич Екимов гэгшад ажаллана. Эдэнэр 506 хонин дажа абанхай. Январ барин хоёрдот хонидот отарын хонид түрээс эхилсэн. Мүнөө хамта дээрэ 400 гаран хурга абтаат, гараа хо-ролтогшөөр түлжүүлэгдэжэ бай-на. Үшөө зуу гаран хонин түр-а-хоор хүдэлгэнэ.

Эндэхи хонидот 100 эхэ хонин бүриөө 90 хурга түлжүүлэжэ гэжэ шийдэнхэй. Отарынхи энэ уялгата дүүргэхээр ойртоо. Эн-дэхи хонидот хурга абал-гадаа хүсэл хайнаар бэллэнэ байна. Хонин хургадайны байра соогур абажа харахала аятай зохиң дулаан. Хонидот нарай хургадайнда хамаг хаалтануудыг халаха холо, байрныгаа дун-да түхээрнхэй. Нимэ дээрлээн хургад хүйтэ абажа үбшэнэгүйб. Наа гарахан хургадай хамгаг соо сөөбөр, шинг нойгон гэжэ огто угы.

Гадна энэхэ хонидот хурга-дайнда хаалга хамаггуу соо мел, шабар, галдуулан ялан, мол-дой мунэр гэхэ мэтэ зүйлнүү-дэ табинхай.

Игабаритай дулаан удэрнууд-тэ хонидын нэгэ бага бэлшээ-лэнэ. Энэнь тон хайшалтай. Умар юуб гэхэдэ, талар нэгэ заа бэл-шэжэ ерлэн хонид үйлэ тэжээ-лээ тон дуратайгаар, бултменэ элинэ.

Вл. ЦЫДЕНОВ.

АЙМАГ СООГОО СУУТАЙ

Батэ Базарович Базаровай ху-дэлгэрилдэг коммунист ажалай бригадын коллектив жэлдэ жэл-дэ түсэб даабарла амжалтайгаар дүүргэжэ, совхоз, аймаг соогоо сууржажа байдаг. Суулгын совхо-зой шүбүүнай энэ ферме жэл бури ажалында горитойхон олзо олууд-лаг юм. Үгэрлэн жэлдэнь гурван-доо түсөөбэй сөөр 400 мянган үн-дэгэ тушаахын орондо 507 мян-ган үндэгэ тушаажэ, даабарла 126.5 процент дүүргэе. Фермын эбтэй аетэй коллектив туйлаха-

ТРАКТОРНУУД ЖЭРЫЛДЭБЭ

Октябрийн ойн баярай хүндэлдэ трактор-нуудта Совет Арминн үдэр — февралин 23 болотор, плуг, селка, культиватора мар-тын 8 хүртээр хайн ша-нартайгаар захабарил-жа дүүргэхэ гэнэн уял-га XX партсездын нэрэмжэтэ колхозой механизатор-нууд үгэрлэн намар абаад, ай-магайгад механизаторнуудыг му-рысоондэ урнха юм.

Мүнөө үгэдэ эдэнэр абахан уял-гата хэр дүүргэжэ, захабарил-гын хүдэлмэри ямараар үгэрлэг-жэ байнабэ?

КПСС-эй XXIII съезддэ хабаа-дасанан, аймаг, республика соогоо суутай болон бригадир Василий Павлович Каленовой бригадта хурбабди. Мастер-скойн газара «бөө» зэлэл бай-хан» булал аттануудай жэрлэдэ-жэ байхан харгалана. Эндэ шэ-нээн шэрэтэй «ДТ-75», хэдэн «ДТ-54», мүн хурдан «Беларусууд» бии. Эдэ бүхи трактор-нууд хайн шанартайгаар захаба-рилгаат, хэзээшье полизо га-рахаар бэлэн.

В. П. Каленовой хүтэлбэ-рилдэг 1-дэхи тракторно-тарьян ажалай бригадын коллектив өн-сө шалгара. Бригатын гэмүүд трактор болон хабарай тэрилтаа хэрэглэгдэхэ бусад машинанууд-ыне захабарилгаар абахан уял-гата болзоорхой урил дүүргэе, — гээт колхозой механик Алек-сей Федорович Жаркой мэдүүл-ба.

Машина, техникэ захаба-рилжа эхиллэнхэ хойшо нэгэ-шье удэр мин гээхэгүй гэжэ оролдообди. Хүдэлмэрэ нообр нарын түрүүшын декада эхи-лэдэ нэмди. Мүнөө манай бригада-да 12 трактор, 8 плуг, 12 се-лка, бусадшье зар зэмсэгүүд бэлэн болоод байна. — гэжэ энэ бригадын эрхим тракторист Ми-хал Шинмарев бартайгаар хэл-дэбэ.

Техникэ захабарилга дээрэ поточно-узаовой арга хэрэглэдэ-нээр энэ үнийнэй. Байша ондо-шье механизаторнууд энэ түрүү-онол арга хүдэлмэридэ хэрэглэ-хэн байха юм. Арба гаран меха-низаторнууд 3—4 эвено боло-жо, тус тусгаа тракторай гол узелнуудыг захабарилхан. Мо-тоор, хойто мост, түлшын ап-паратура, электро-түхээрлэгэ гэхэ мэтэ узелнуудыг тусхай эвенонууд бэлэн болгонон байна. Бригадир нүхэр Каленов мотоор

Зэдэ.

УЯЛГА БЭЛҮҮЛЭГДЭЭ

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГ. «Вос-ход» колхозой механизаторнууд тарха хуралтын нүүлээр болон хамтынгаа суглаан дээрэ техникэ захабарилгата Совет Арминн хайнтар болотор дүүргэхэ гэнэе уялга абаад, эршэмтайгаар гжэл-лажа эхилсэн.

Колхозой гэмүүд хэллэн үгэ-лээ хурга, уялгата 8 үдэрөөэ урил дүүргэе. Эндэхи механизатор-нууд хамта дээрэ 22 трактор, 18 плуг, 19 селка захабарилжа, хабарай тариалга ябахар бэлэн болтоо.

Тракторно-тарьян ажалай бри-гадын талгата Ермей Михайлович Шилинэй хунита энэ эхэ. Нүүхэ Шилин захабарилгын хүдэлмэри ударидахала механизаторнуудай ажалыг зүбөөр эмхидхэжэ шад-лан.

Техникэ захабарилгата шад-мар бархаар ажалланан хунүүд олон. Тэдэнэй тооло Г. Я. Павло-вийн, И. Я. Петров, коммунист Г. Г. Петров гэгшэд ороно. Эдэнэр техникэ захабарилгын үгэдэ ла-лаанайнга даабарине 140—160 процент дүүргэжэ байгаа.

Ц. ВЛАДИМИРОВ.

М. БРЕЖНЕВ ПОЛЬШЫН МАРШАЛ М. СПЫХАЛЬСКИТАЙ ХӨӨРЛЭДЭБЭ

МОСКВА. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-и Генеральна секретарь Л. И. Брежнев СССР-тэ айшаалжа ерээ. ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро-и гэмүүн, ПНР-эй националь-аборини министр, Польшын засаг Маршан Спыхальскитай февралин 25-дэ хөөрөлдөө.

Энэ хөөрөлдөөндо үгэдэ хоёр дэв бишрэходго хэдэ хэдэн үгэлнуудыг зүбшэн хэлэбэ. Брежневонин хани халуун үгэл байдала үгэрлөө. Энээндэ ЦК-гай гэмүүн, Варшав-а догворго хабаатай оронуудай гэгтэ хүсэгүүдэй ахамал бол-доголго, Советскэ Союздэй мар-шал А. А. Гречко хабаадаба.

М. БРЕЖНЕВ КНДР-эй ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАА

МОСКВА-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев февра-ли 25-дэ Кореин Ажалдэргэй ЦК-гай Политбюрогой гэмүүнэй гэмүүн, ТНН-гай нэй секретарь, КНДР-эй Ми-нистрүүдэй кабинетдэй Түрүүлэг-шын гэгтэхэ орлогшо Бим Чо-доттэй Кореин Арадай-Демо-кратическа Республикын прави-тельствена делегацитай уулзаба.

СССР-тэ ПНР-эй НАЦИОНАЛЬНА ОБОГОНЫН МИНИСТР ЕРЭЭ

Башаровна догворго хабаатай оронуудай нэгэдэмэл зэбсэгтэ хү-дэлгэ хамта «Командалагша, советскэ Союздэй Маршал А. А. Гречкин урлааар Польшын Ара-дай Республикын национальна аборини министр, Польшын мар-шал Мариан Спыхальский ер-нэе. (ТАСС).

АРАДАЙ КАНДИДАДУУДАЙ ТҮЛӨӨ НЭГЭ ХҮН ШЭНГЭЭР ДУУГАА ҮГЭЭ!

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй депутатад дэбжүүлэгдэн кандидатуд

КОЛОТОВ Алексей Радонов — Улаан-Удын шэлэй заводой директор.

РУДНЕВА Зинаида Ивановна — Прибайкалинн аймагай «Путь к коммунизму» колхозой хаал-шан.

ЭРДЫНЬЕВ Даша Ринчидор-жиевич — Буряадай АССР-эй Нийтин гурим сахиха министр.

ВОЛОШИНА Маргарита Кон-стантиновна — Улан-Удын ордонто Улаан-Удын локомотив-вагон захабарилгын заводой хүдэлмэ-рин.

ГОРГУНОВ Павел Алексеевич — Улаан-Удын аймагай худөө-ажахын «Восход» артелин ту-руулагшын.

КАМАЛЕТДИНОВА Галина Петровна — Түмэр замай Улаан-Удэ станцин ахаалгша стрелоч-ница.

БЕКЕТОВ Семен Уварович — Эдэйн вольфрам-молибденэй ком-бинатдэй Холтосон уурхайн забол-шын.

ХҮН ЗОН ОЛОН БАЙДАГ

Самбын фабрикын Бултурын орон — Удын урда бөмий соёлтой гуламтануудай ёһотой голын — шэмэгын болонхой. «Текстильщик» соогоо сэмбэ нахашад сүлөөтэй сагаа хүрхүү сэргэлтээр үнгэргэжэ, хайнаар амардаг. Спортын зал, библиотекэ болоод уран найханай бүтээгэй таһагууд соогоор хүн зон олон үзэгдэжэ. Мүнөө ордоной доодо дахарай нэгэ таһаг дотор хуунагшад клуб нээгдэжэ, бүришье хүлөөтэйхэн байдаг болошоо...

— Хүн зоноор таһархаа болиноор үншэбди, — хуунагшад клуб — агитпунктыне дагцаа нүхэр Коробков зугаална. — Хуунагшадга элдэб асуудалаар хөөрөлдө, лекци, элдэб хуунагшад үнгэргэжэ. Манай хуунагшад Советүүдэй депутатудта кандидатудтай уул-

залгаа ехэ дэбжэтэйгээр үнгэргөөр хон. Тэдэнэрэй намтар-нуудтай бүхы хуунагшадга таһилсуулжа байнади...

Василий Алексеевич тон зүб хөөрэнэ. Үнэхөөрөө тэрэнэй даал-лаг клуб-агитпункт агитационной хүдэмэрини ёһотой гуламта болонохой. Эндэ эртэ үгөөнөө эхил-дэ, үдэшэ орой болоодор хүнүүд таһардаггүй. Тэдэнэрэ хэрэгтэй юмэн дууһан шахуу би. Хуунагшад клуб-агитпунктыне угаа зохиодор түхээрэгдэнэ. «Агитатор-нуудта туһаламжа», «Залуу хуунагшадга», «Манай кандидатудга» гэжэн тусхай буланууд байгуу-лагданы. Хуунагшад бүхэн хэрэгтэй зүйлүүдэ бултын хараха аргатай. Урған ута стел дээрэ РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Советга болон нотагай Советүүдэ хуунага хуунагшад дүрмүүд, агитаторай блокнот, шэнэ шэнэ газетэ, журналнууд аржытар таблантай.

Үнгэтэ шэрээр бөгөдөжэ хэгдэ-хэн тусхай хайтагай дээрэ РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Советүүдэ депутатудта кандидатуд-даар дэбжүүлэгдэнэ А. У. Хаха-лов, К. П. Алыман гэгшээтэй нам-тарнууд, фото-зурагууд би. Мун Улаан-Удын гэгсөөтэ, районной Советүүдэ кандидатудууд дэб-жүүлэгдэшээтэй нэрэнүүдэ энлэ хаража болно. «Хэһэн бүтээгэн юмэн ехэ. Хэгдэхэ бүтээгэн хүдэмэри захгүй» гэжэн стел-платак олонингын анхарал хан-дуулаа. Тэндэ манай оройной гуй-лалтанууд, саашинэй зорилгонууд тоторхойгоор харуулагдана.

Эдэ бүхы хуунагуудын 14 учас-тогай гэмүүд, фанкын партиан ажаһуудалаарь, хонирхолог, — гэ-жэ нүхэр Берлович хөөрөнэ. — Бидэ мүнөөнөө эхилжэ хуунагшадга бүхы юмээр хонир-холоби. Тингээ оройон гуйтэ гомлолнууды хаража, тусхай ноурунууга эмхи зургаанууд-дуулгад гуримтайби. Эмхнэй ажалшалай элбхи үүсхэл бада-руулгада гуйлалда даа...

...Културын оройной урған утэ сонхонуудар электрын гарал зу-бурэ саархан занлаа. Эдэ гар-цууд хүнүүдэ урлаан мэт-холоһо ялалзана. Зүүгөр тиггэнэ-ше яа. Харанхы һуни болотор хүнүүд тиншэ субжал, субжал үзэгдэнэ. Тэдэнэр булта хуунагшад клуб-агитпунктда ошоко, шэнэ һониние дуулана. Газетэ ном уншана, шатар, даам наада-жа, сүлөө сагаа хүхүүгээр үнгэ-ргэнэ...

— Манай агитаторууд графигай ёһоор дежурхалаа, суглар-хан зонтой, хоёр-гурбанше байг. заатагүй хөөрөлдөжэ, ажабайдал, ажаһуудалаарь, хонирхолог, — гэ-жэ нүхэр Берлович хөөрөнэ. — Бидэ мүнөөнөө эхилжэ хуунагшадга бүхы юмээр хонир-холоби. Тингээ оройон гуйтэ гомлолнууды хаража, тусхай ноурунууга эмхи зургаанууд-дуулгад гуримтайби. Эмхнэй ажалшалай элбхи үүсхэл бада-руулгада гуйлалда даа...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Текстильщик» гэжэ ордоной хуунагшад клуб соо. Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

ЭЛ АХА ДУУ РЕСПУБЛИКАНУУДА

ХАЛЬМАГ АРАДАЙ ТУЙЛАЛТАНУУД

ЭТ ЗАСАГАЙ алдарт 50 жэ-дэ дүгээхэ бүри Эхэ оройнойгоо эдэ халтын замые ухаан бо-роо үргэжэ, эрхэ сүлөөгөө оло-догй Боммуни партиин хүтээ-лээр юу туйлаха байһынь но-он хараанади.

Хальмаг арадай эдэ бүхы түүхэтэ адуу хадаа хүдэмэриншэн, та-хайн засаг түрээс гартаа абажа, оройно ленинск национальна эхэ бэлүүлһинэй аша ур мүн би. Хаанта Россин дарлалта до-лоһан бага арадууд имгалта Со-циал үедэ танигдахар болжэ эрхэ хубилан хүжжөө. Энэ-дэмжэ арадай ажабайдал эли-гэршэлэнэ.

Халмаг арадай туга таланууднаа эдэ Бавказай шалунуудай хаяа эдэ Хальмагай республикын га-вжа ороодог, зүүн урда зүгтөө эдэ элдэб туйлааг. Энэ уухам халмаг Швейцари, Бельги, Гол-ланд гэдэ гурнуудай багтаа эдэ Хальмагай тала нефть, газу нурһын, торф, боро кол-дэбан, барилгын материал-болон бусад анигта малталар-аар абаг. Октябрьин револю-ци эдэ эдэ бүхы баялигууд-гээ хэрэггүй хөбөдгэ.

Халмаг арадай олоһонд би-дэ хаанта Россин дар-лалта үзэг бөлшөгүд, үлэхэсэн би, амарһы эрхэгүй — зобохо халма бөмбө мэдэдэггүй хон.

Халмаг арадай туга таланууднаа эдэ Бавказай шалунуудай хаяа эдэ Хальмагай республикын га-вжа ороодог, зүүн урда зүгтөө эдэ элдэб туйлааг. Энэ уухам халмаг Швейцари, Бельги, Гол-ланд гэдэ гурнуудай багтаа эдэ Хальмагай тала нефть, газу нурһын, торф, боро кол-дэбан, барилгын материал-болон бусад анигта малталар-аар абаг. Октябрьин револю-ци эдэ эдэ бүхы баялигууд-гээ хэрэггүй хөбөдгэ.

Халмаг арадай олоһонд би-дэ хаанта Россин дар-лалта үзэг бөлшөгүд, үлэхэсэн би, амарһы эрхэгүй — зобохо халма бөмбө мэдэдэггүй хон.

Халмаг арадай туга таланууднаа эдэ Бавказай шалунуудай хаяа эдэ Хальмагай республикын га-вжа ороодог, зүүн урда зүгтөө эдэ элдэб туйлааг. Энэ уухам халмаг Швейцари, Бельги, Гол-ланд гэдэ гурнуудай багтаа эдэ Хальмагай тала нефть, газу нурһын, торф, боро кол-дэбан, барилгын материал-болон бусад анигта малталар-аар абаг. Октябрьин револю-ци эдэ эдэ бүхы баялигууд-гээ хэрэггүй хөбөдгэ.

Халмаг арадай олоһонд би-дэ хаанта Россин дар-лалта үзэг бөлшөгүд, үлэхэсэн би, амарһы эрхэгүй — зобохо халма бөмбө мэдэдэггүй хон.

Халмаг арадай туга таланууднаа эдэ Бавказай шалунуудай хаяа эдэ Хальмагай республикын га-вжа ороодог, зүүн урда зүгтөө эдэ элдэб туйлааг. Энэ уухам халмаг Швейцари, Бельги, Гол-ланд гэдэ гурнуудай багтаа эдэ Хальмагай тала нефть, газу нурһын, торф, боро кол-дэбан, барилгын материал-болон бусад анигта малталар-аар абаг. Октябрьин револю-ци эдэ эдэ бүхы баялигууд-гээ хэрэггүй хөбөдгэ.

Халмаг арадай олоһонд би-дэ хаанта Россин дар-лалта үзэг бөлшөгүд, үлэхэсэн би, амарһы эрхэгүй — зобохо халма бөмбө мэдэдэггүй хон.

Халмаг арадай туга таланууднаа эдэ Бавказай шалунуудай хаяа эдэ Хальмагай республикын га-вжа ороодог, зүүн урда зүгтөө эдэ элдэб туйлааг. Энэ уухам халмаг Швейцари, Бельги, Гол-ланд гэдэ гурнуудай багтаа эдэ Хальмагай тала нефть, газу нурһын, торф, боро кол-дэбан, барилгын материал-болон бусад анигта малталар-аар абаг. Октябрьин револю-ци эдэ эдэ бүхы баялигууд-гээ хэрэггүй хөбөдгэ.

Халмаг арадай олоһонд би-дэ хаанта Россин дар-лалта үзэг бөлшөгүд, үлэхэсэн би, амарһы эрхэгүй — зобохо халма бөмбө мэдэдэггүй хон.

Халмаг арадай туга таланууднаа эдэ Бавказай шалунуудай хаяа эдэ Хальмагай республикын га-вжа ороодог, зүүн урда зүгтөө эдэ элдэб туйлааг. Энэ уухам халмаг Швейцари, Бельги, Гол-ланд гэдэ гурнуудай багтаа эдэ Хальмагай тала нефть, газу нурһын, торф, боро кол-дэбан, барилгын материал-болон бусад анигта малталар-аар абаг. Октябрьин револю-ци эдэ эдэ бүхы баялигууд-гээ хэрэггүй хөбөдгэ.

Халмаг арадай олоһонд би-дэ хаанта Россин дар-лалта үзэг бөлшөгүд, үлэхэсэн би, амарһы эрхэгүй — зобохо халма бөмбө мэдэдэггүй хон.

Халмаг арадай туга таланууднаа эдэ Бавказай шалунуудай хаяа эдэ Хальмагай республикын га-вжа ороодог, зүүн урда зүгтөө эдэ элдэб туйлааг. Энэ уухам халмаг Швейцари, Бельги, Гол-ланд гэдэ гурнуудай багтаа эдэ Хальмагай тала нефть, газу нурһын, торф, боро кол-дэбан, барилгын материал-болон бусад анигта малталар-аар абаг. Октябрьин револю-ци эдэ эдэ бүхы баялигууд-гээ хэрэггүй хөбөдгэ.

Э. А. САНГАЕВ,
Хальмагай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй
туруулэгшэ

луудал байгаг. Хаанта засаг бага яһатанине шуната нодаргаар даран, тэдэнине эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэхэ аргынь болууһан байна. Энэ хо-рото зорилгынь танай хальмаг ара-д бэе дээрэ үзэжэ гараа... — гэжэ 1919 ондо В. И. Ленин Хальмагай үнгэрһэн саг тухай бэшлэн юм.

Зүүгөр амарханше хүндэ дарла-лта арад зоний найн хайхан байдалай түлөө эрмэлзэл, тэдэний өвүн бэли-гыне үгы хэгжэ надахгүй байгаа. Эр-хэ сүлөө, жаргалта байдалай «Бум-ба» гэжэ үзэгээр орон тухай манай арад «Джангар» гэжэ эпос дотороо ингэжэ хэлэһэн байха юм:

«Тэндэ үхэлые мэдэхгүй арад
буудга,
Жалэй дурбон сагта
Жэргэмэл нубуудай анига эдэдэг.
Шидэтэ нүүдэрэй дуланууд мэтээр
Шайхал байдаг аршаан боро.
Одо мүншэди мүнхэ мэтэ,
Энэ аралдын ходоодо залуул.
Тэндэ үхэлые мэдэхгүй арад
буудга...»

Имгалта Агууехэ Октябрь энэ най-хан жаргалта байдалые Хальмаг оройно асарла. Унөө граждэн дайнай түлэг дунда залуухан Совет Респу-блика хаа хизаархы бага арадуудта анхарал табижа эхилэжэ хон. «Зүүн зүгтэй бага яһатанай буудга газар-нууд тухай РКП(б)-гэй зорилгонууд тухай» тогтоол соогоо РКП(б)-гэй ЦК-гай Политбюро хальмагуудыне өөрин автономной болгохо гэгээн шийдхээрй гаргаһан юм.

Уланьегүй, 1920 оной ноябрийн 4-дэ, ВЦИК ба Совнарком Хальмагай автономной областине бин болгохо хүтээл тогтоол гаргаба. Хожомын Хальмагай автономной областэ рес-публика болгодоһон юм. Ингэжэ ма-най багахан арад агууехэ Лениний партиин аша туһаар эгээн түрүү-шлэхэ эрхэ сүлөөгөө олоһон, гүрэн-эй өөрин засатгай болоо бэлэй.

Тэрэ гэгээншэ хойно 45 жэл үн-гэрбэ. Түүхын ёһоор хараад үзэхэдэ, эзмэний тинмэше ехэ саг бэша гэгээншэ ааб даа. Гэгээншэ Хальмаг оройн хүтээлгэни экономикотой, халбарангй соёл культууратай республика болохо шийдэнэ. Мүнөө үедэ манай газар тар-иалан дээрэ 61 ехэ совхоз, 27 кол-хоз ажаллана. Тала дайлаарь 2,5 миллион хонин нүрэг бэлэдэг, 240 мянган эбэртэ бодо малтай. Хэ-дэ мянган автомашина, трактор, комбайн, бусад техникэ олон. Ур-дан Хальмагта тархан ажал байгаа-гүй юм. Мүнөө бидэ үрлөө хүрэнгээ, малайнгаа тэжээл элбжэ хүрэхөөр бэл-дэхэдэ гадна, хэдэ миллион пүүд тарга гүрэндэ худалданади.

Худоо ажахынмай мүнөө үсын эр-дэм ухаанай туйлалтанууды хэрэг-лэнэ, оньһото техникын хүсөөр хүг-жэнэ. Унгэрһэн түсэбтэ долоон жэл соо манай республика түсэбнөө га-дуур 435 мянган тонно тарша гүрэн-ийнөөр амбаарта туһалаага хон. Шэ-нэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бидэ 20 миллион пүүд тарша гүрэндэ худалдаабди.

Манай хүдөөгөйхидэй энэ ехэ ажа-лыне парти, правительство үндэрөөр сэргэжэ, РСФСР-эй Министруудэй Советэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тул, хоёрдоо мүнэншэн рес-публикалманай барууһан юм.

Нотагай промшленностиин, хүд-өө ажахын хэдэн зуугаад ажалшад АССР-эй орден, медальга, Социалие Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргээ хүртэһэн байна.

Манай хүдөө ажахын гол халбарн нарин ноһото хонин үдэхэдэ болоно. Мун найн шарнартэй мяха үгэдэг эбэртэ бодо мал олон. Тэдэний про-дукцине улам дээшнүүхэдэ, үүлгэ-рхэнь байжаруула зорилготойгоор Хальмагай мал ажалай талаар эр-дэм шийжэлэһэн институт нээгдэнэ. Бидэ Социалие Ажалай Геройн-нууд Е. Лукшанов, Д. Вели-гурин, Д. Венечкий, С. Доржиев, Б. Очирон болон бусад олон түрүү бэрхэ хүнүүдээрэ омогдохолоби.

Хууль үедэ газар тариалан бо-лоод, мал уйлаха талаар эхэхэн хү-дэмэри хөгжөөжэ байхай. Гол горхо-гүй хуурай талануудта арвианска худагууд олоор малтагдана, нуур бо-лоо соврамчууд тогтоодоно. Револю-цинын үрдэ тээ Хальмагта эдэ бүтэдэ тухай ханаханше юмэн байгаагүй. Харин мүнөө манай республикада 30 мянган гектар тарианай ба 36 мянгад гектар сабылангай газар уйалагдана. Найн сагуудта Волго, Терек, Куза гэдэг гол мурэнүүдэй уһан манай газар дээгүүр урдаха.

Урдан Хальмагта нэгэше про-мшленна предприятия гэжэ байгаа-гүй юм. Тэрэ байдал үлөөрөөр ху-билла. Илангаа һүүдэй жэлүүдтэ республикалманай һу-мьханай, ага-ланы, машина бүтээгэһэн, модо бол-босоруулын ба эдэ хоолой промш-ленность урган хүжжөө. Гэр барил-гын комбайн, түмэр-бетонно харгэ-сэлэй ба хиринисин заводуд хүсөө-лөө ороо. Республикын газар дай-лааха нефтини, газай ехэ баялигууд олонохой.

Түсэбтэ табан жэлэй үедэ Халь-магта соёл культурын гуламтануудай эхэхэн барилга хэгдэхэ юм. Унгэр-һэн дурбон жэлэйхэдэ орходоо 5 да-хин ехэ зөөри нургуули, хуугдэй исли, саад болон клубуудыне барилга-да номолоһоно.

Совет засагай 50 жэлэй оё нэр-этэй түрэтэйгөөр утахын тулоо мүнөө манай республикада социалие мурь-сөөн үргэнөөр дэлгэрэнэ. Зарим пре-дприиннууд, колхоз болон совхозуд табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэбине 1967 оной ноябрийн 7-дэ дүррэхээр хараһан.

Совет засагай үедэ манай Халь-магта болоһон хубилалтанууд тухай, тухай манай элбэ пост Б. Доржиев: «Зүүн жэлүүдтэ ноёрсоһон ардини Зуун жэлүүдэ дабан гаталаани. Зүүдэн холын аха дүүнэрэймиңи Зүүдэ үншэ болгохо эрэгшэй! — гэжэ тон үншэ байдал бөлшөн бай-на. Илэрэһыне социализман замаар, ленинск национальна политикын замаар хүжэһэн арад хүнэй түдгэл-хэгүй юмэше үншэ болгоно, саг тэ-шине элбээр хубилгана ха юм даа. Энэ халда манай Коммуни партиин, аха дүү турал арадуудай эбэршүүгэй хани барисаанай аша үр мүн гэгээн.

Социализм байгуулгада элбэ ехэ туйлагда хэһэнгээгээ түлөө Хальма-гай АССР Лениний орденээр шагнуу-лан юм.

Мүнөө манай республикын ажал-шад бүхы совет арадта агли Агуу-ехэ Октябрьин социалие революциин 50 жэлэй оё ажалай шэнэ амжал-таар утахын тулоо тэмсэжэ байна.

Мун литература, искусствынше та-лаар эхэхэн туйлалтанууд бин гэгшэ. Гүрэнэй дуу хатарай «Тюльпан» гэд-дэг ансамбль, драмын театр, хүлгэ-лэй үчилгичи ба хургуулинууд, соё-лой олон мэргэжэлтэд — эдэ бүтэдэ бултадаа манай ажалшадые гэгээр-үүхэдэ, ажабайдалынь найн найхан болгохо хэрэгтэ ехэ үүрэг дүүргэдэг. Бидэндэ мун өөрин багшанар, ар-тистууд, зохиолчид, эрдэмтэд урган гараа. Республикын бүхы хизаарта клуб, библиотекэнүүд, кино харуу-лад түхээрэгдэнүүд олон.

1967 ондо Москвада Хальмаг со-вет литературыне неделэ болоһон бай-на. С. К. Калиев, Х. Сн-Бельгин, А. С. Сусеев, Д. Н. Кугульгин, М. В. Нармаев, Б. В. Доржиев, Т. С. Бембеев, Б. С. Сапгаджиева бо-лоон бусад зохёолшоной парэ орон соомнай мэдээжэ болонхой. Залуухан хальмаг литературатай Москвагай олоонингын танилчанан уһан хадаа манай зохёолшоной урдаха, түхэл маягаара национальна, удхаараа соци-алие хальмаг литературыне сааша-да урдаха хэрэгтэ ехэ удха шар-партын мэдээжэ.

Түсэбтэ табан жэлэй үедэ Халь-магта соёл культурын гуламтануудай эхэхэн барилга хэгдэхэ юм. Унгэр-һэн дурбон жэлэйхэдэ орходоо 5 да-хин ехэ зөөри нургуули, хуугдэй исли, саад болон клубуудыне барилга-да номолоһоно.

Совет засагай 50 жэлэй оё нэр-этэй түрэтэйгөөр утахын тулоо мүнөө манай республикада социалие мурь-сөөн үргэнөөр дэлгэрэнэ. Зарим пре-дприиннууд, колхоз болон совхозуд табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэбине 1967 оной ноябрийн 7-дэ дүррэхээр хараһан.

Совет засагай үедэ манай Халь-магта болоһон хубилалтанууд тухай, тухай манай элбэ пост Б. Доржиев: «Зүүн жэлүүдтэ ноёрсоһон ардини Зуун жэлүүдэ дабан гаталаани. Зүүдэн холын аха дүүнэрэймиңи Зүүдэ үншэ болгохо эрэгшэй! — гэжэ тон үншэ байдал бөлшөн бай-на. Илэрэһыне социализман замаар, ленинск национальна политикын замаар хүжэһэн арад хүнэй түдгэл-хэгүй юмэше үншэ болгоно, саг тэ-шине элбээр хубилгана ха юм даа. Энэ халда манай Коммуни партиин, аха дүү турал арадуудай эбэршүүгэй хани барисаанай аша үр мүн гэгээн.

Социализм байгуулгада элбэ ехэ туйлагда хэһэнгээгээ түлөө Хальма-гай АССР Лениний орденээр шагнуу-лан юм.

Мүнөө манай республикын ажал-шад бүхы совет арадта агли Агуу-ехэ Октябрьин социалие революциин 50 жэлэй оё ажалай шэнэ амжал-таар утахын тулоо тэмсэжэ байна.

Мун литература, искусствынше та-лаар эхэхэн туйлалтанууд бин гэгшэ. Гүрэнэй дуу хатарай «Тюльпан» гэд-дэг ансамбль, драмын театр, хүлгэ-лэй үчилгичи ба хургуулинууд, соё-лой олон мэргэжэлтэд — эдэ бүтэдэ бултадаа манай ажалшадые гэгээр-үүхэдэ, ажабайдалынь найн найхан болгохо хэрэгтэ ехэ үүрэг дүүргэдэг. Бидэндэ мун өөрин багшанар, ар-тистууд, зохиолчид, эрдэмтэд урган гараа. Республикын бүхы хизаарта клуб, библиотекэнүүд, кино харуу-лад түхээрэгдэнүүд олон.

ЗУРАГЛАЛ

Дүтэлүүр... Хэдэн үйсэе боложо коло хуратар зурыһан мүнөө са-гай Дүтэлүүр тосхон холын хараа хараалһан «Коммунизмын зам» колхозой түб бууса болон түбхи-нэн хууриланхай. Клубтай зэр-гэлэн правленийн хашаа соо ор-холоор гоё стэнд харагдана. Тэн-дэ ажалай түрүүшүүдэй фото-зурагууд! Тугалһан Санданов, Хаазилад Данзванов, Цыбикова, мал адуулагча Будаев, гүүртэй даагша Дармаев гэгэ мэтын олон хүнүүдэй нэрэнүүд шэмэглэнэ. Эндэ хоёр колхозой малшадай суг-лал болхо гэжэ сооходоһон байбэ. Правлени соо ороходоһон, колхозой парторг Цыбик-Доржо Доржиев сомон зүблэлей ТҮРҮҮ-үлгэһе Цырен Ванчиков хоёр хуу-нагшадайнгаа список шалгажа буубал.

— Хуунагшад ойртожо, хэхэ ажалнай эхэхэн боложо байна даа, — гэжэ амар найнаа андал-даһанай һүүдээр нүхэр Доржиев хөөрөнэ. Арбаад гаран жэл соо харалсаагүй аад уулахада ехэл һонин шэнги. Нүхэрин парторгоор худалһэн. Найнэй хүдээжэ байгаа-шыне һаа, эхэхэн ажал эмхидхэнэ. Энээн тухайн Цырен Ванчиков лабан хөөрөнэ.

— Дүтэлүүртэ дунда хургуу-ли нээлгэхэ тухай аймагай сессеи дээрэ асуудал тайһанмайн шийл-хэгдэхэ хэбэртэй. Колхозой хүсөөр барилдаха. Идөөдө ушмалгын залтай шэнэ библиотекэ бариа һэмди, орохо харахалтай боло-хо, — гэжэ, бага эрэгэ найрхан та-тажа Цырен хэлэбэ.

Юрэл һонни даа: Уэлэтын эхэн хургуулида хуража байхалаа, тэрэ нүдөө шэб анжархасод энэлдэг хон. «Мүнөөхэл хүжүүтэй, хоор-руутэй халда байнаш даа, нүхэр-ни» — гэжэ бодожэ һууһа.

Хэр найнаар ажаллажа байна? Колхознай хэр баян ба! — гэгэн асуудал нүхэр Дор-жиевһаа һурагдаба.

— Яһала даа, урданайхидэ ал-ли бэшэ ааб даа. Хоёр мянгад толгойгоор олон хонитойбди, мүнөө мянга дурбон зуугаад хурь-гал абаад байна. 830 үншэдтэй-бди, 600-гаад шахуу адуу тоолоод-ог. Мяхаар хахад жэлэйнгээ түс-бэ 165 процент дүүргэбэдэ, — гэжэ Доржиев мүнөөхэл түбшөн даруу зангаараа тобшоор хөөрөжэ үгэбэ.

Болзорто сагай болохолоор клу-бый гасаагуур хүн зон сугларжа эхилбэ. Холын малшадые тэжэн ашаанай автомашинууд хубари-жа арабэ. Дүтын малшад мори унаагаар хуржэ эрэнхэй. Энэ суглаандаа хүршэ «Дружба» кол-хозойн бэрхэ малшад, хониход урилдаһан байбэ. Юрэл энэ хоёр колхозой малшад сугларжа, хана-хан байһанаа хөөрөлдөхэ, үн-гэр-

ХАЛЬМАГ АРАДАЙ ТУЙЛАЛТАНУУД

НАЙХАН ЗАНШАЛ

хон жэлэй дун согсолхо, Совет за-сагайнгаа табин жэлэй оёе ажа-лай бэлэтгэйгээр утгаха тухайгаа хөөрөлдөхэ галсаһан байгаа.

Колхозой клуб соо хүн зон дүүрэн сугларанхай. Хэдэн жэлэй уулаагүй хуулуудал гар гарай ал-халсан, шанга шангаар энээлдэ-нэ. Ингэжэ суглаа хуралай үдэлд уулзажа, уһар байдалаа хөөрөлдө-хэ аргатай болно. Дунда-Бу-дэртэ мал харууналжа байдаг Ми-хайл Лубсанов Зүүн-Голдо нарай мал харууналдаг Очир Эрдынеев хоёр хөөрөлдэнэ.

— Үйөөр хэрэбтэ? — Яаһан нэгэ сомоо задлаа һэм, һэххи байна даа. Танайхи ямарбтэ? — Энэ жэлдэ бэрхэдэхмэйл аа гү? Хэды гамнагар, дутахал шэнги. Саһан бага... — Тинмэ тинмэ, саһан бага, дулааншаг.

— Бидэ ходоол бэлшээридэ гар-ганабди. Найн байна. — Дулаае һамбаашалжа, бэл-шээридэ ябуулхал хэрэгтэй!

Суглаан эхилшөө. Колхозой түрүүлэгшэ Баялжа Цыбикович Цыбиков колхозиниугуудайнгаа ур-да үнгэрһэн жэлэй дун тухай, саашадаа хэгдэхэ ажалай зорил-гонууд тухай элбхэнэ.

Баялжа Цыбикович залуу хүн. Гэгээншэ гэмүүдэйнгээ дунда хүн-дэтэй, яһала үншэй ажаллажа яһан дуршлалтай түрүүлэгшэ юм. Түрүү, бэрхэ хүнүүдэйнгээ амжалтанууд дээрэ тогтоно. Ехэн-хидэ хони малаа хаа сагтань оройно оруулаха, дулаан үдэрнүү-дэ һамбааналан, малаа бэлшэхэ тухай онсо тогтожо хэлэбэ. Хо-нидой хурьгалда байһан халдун саг халдань, түлнүүдэе гаржа хо-ролтодо оруулангүй, шадал һаа бүрин бүтэнөөр түлжүүхэдэ тухай, колхозойнгоо социалие уялгын ёһоор «Зууһаа наян хурьга аба-раа оролдохо ёһотойбди» гэжэ түрүүлэгшэ хэлэбэ. Найнаар ажаллаһан хүнүүд дурдагдана.

Илангаа энэ Зэмхын һүнэй-то-варна фермэ магтуулжа гараба. Тус фермын һаалишад уялга түсэ-бөө үзүүлэн дүүргэһэн, мүнөө-ныне эрхимээр ажаллажа байһан байна.

Эндэ болоһон малшадай суглаа-най хонирхолтой нэгэ зүйл гэгэ-дэ, хоёр колхозой хониход, мал-Захаамин.

СИБИРИН «РАКЕТ Э»

агротехникэ, «хүсэтэй» газар хэрэг-лэй юм.

Тим

ШЭНЭ ОПЕРО

Совет композитор Александр Холминов найруулсан хүрээтэй зочлохууд нүүдэл үед нилээд мэдээж болонхой. Бэлгэц хэлтэй композитор илангана революционеронон тэмүүндэр хонирхдог. Мэдээж драматург Всеволод Вишневскийн бэлгэц «Оптимистическ трагедия» гэсэн зүжгийн удаах тэрэ оперо найруулсан байна. Энэ оперонон олонхи театруудад снээгээр табигдахын, шагнагдахын дараа сэдвээ хэвч буллага шадахан байна. Гадна, Александр Холминов «Амар мэнд», «Эх орон», «Найдэрэн урвортонгүүд», «Ленин тухай дундуу» гэсэн кантатауд болон революционеронон удахтан дуунуудыг олоор найруулсан юм.

Композитор найруулдаг бичгийн ажилын нилээд горитонхон юм. Ушар юу гэхэд, ордон мэдээж пост Сергей Есенин «Анна Снегина» гэсэн поэмын аялаар оперо найруулсан байна. Хоёр үйлэвэр, зургаан үзэгдэлээр бүрдсэн тус оперын либреттыг А. Машин-

тов зохион байх юм.

Февральска, мун Октябрьска революциын үедэ холын хүүдэ нотогта болонхой үлдэ хэрэгүүд эндон бодотоор харуулагдана. Гадна поэмын гол герой Анна Снегина лирическэ герой (автор эндэ оорөө хабаадана) хоорой хоорондоо хани барисаан, инаг дуран элэрэн гарана.

Энэ опере Буряадайман Лениний ордоно оперо, бале-дог театрын коллектив мунөө табихаар бэлдэд байна. Совет засагай 50 жэлэй ойдо зориулагдан энэ оперын премьерэ мартын эхин багта болохо юм.

«Анна Снегина» гэсэн шигэ опере Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагшад, дирижер Н. Чудновский, режиссер Н. Логачев, БурАССР-эй арадай уран зурааша М. Шестакова, хормейстер А. Финшер гэгшэд бэлдэн байна.

Композитор А. Холминовай шигэ анал халуунаар утгадхаа аабза гэжэ найдагдана.

Н. МАТОРИН

АМИДЫ АВТОГРАФ

1937 оной хабарай нэгэ үдэр Сицилийн засагшад далай сооно томо гэжын мэлхэй барига. Тэрнээ шэгэхэдэн 100 килограмм болоо нэн. Тэд, засагшад гансааш мэлхэйн томо, хүндөөн гэжхаа бнээ. Юу гэхэд, тэрэнэй дхан хүгэ дээрэ хүнэй гараар шимэ үзэгүүд нилээтэй байса:

«Энэ минн Тото гэжэ нэртэй мэлхэй 1922 оной апрелин 1-дэ сулавдэ табидаба. Шэгүүрын 52 килограмм, утань 90 сантиметр. Сардина засагш донхэ дуратай. Максим Горький».

Хэнэйшэ мэд-нээр, тэрэ үеийн зохиолчо Максим Горький Италида аргаламжада байхан юм.

«Молодая гвардия» журналаа абтаба.

УРГАЖА ЯБААН ХАБАТАН

Улаан-Удэ 52-дохй хургуулин спортзал соо волейболдоор городой дунда хургуулинуудай түрүү хүри эзэлэгин мурьсуунауд боложо дурба. Эндэ тус тусга ахалагша болон дунда классуудай хурагшад олон тоо шалэгдмал комантанууд мурьсанон байна.

МҮРЬСӨНҮҮДЭЙ ДУНГӨӨР 1-ДАХИ ИНТЕРНАТ ХУРГУУЛИН АХАЛАГША

Мурьсөөнүүдэ дунгөөр 1-дахй интернат хургуулин ахалагша болон дунда классуудай хүүбүүд (Доодохи зураг) эрчимлэжэ, дамжуулын кубогуудта хуртаба. Мун энэл хургуулин ахалагша

БОЛОН ДУНДА КЛАССУУДАЙ ХҮБҮҮД (Доодохи зураг) эрчимлэжэ, дамжуулын кубогуудта хуртаба. Мун энэл хургуулин ахалагша

Мурьсөөнүүдэ дунгөөр 1-дахй интернат хургуулин ахалагша болон дунда классуудай хүүбүүд (Доодохи зураг) эрчимлэжэ, дамжуулын кубогуудта хуртаба. Мун энэл хургуулин ахалагша

ПРАВДА БҮРЯТИИ

Мүнөөдэрэй вомен

Нэгэдэхи хууданада: найндэрэй урда тээхн хабар нэн түрүү бэшгэ: Т. Грозный репортаж; БурАССР-эй Вей Советэй депутатудта дэбл дэбл кантатаудай фотогэр; Хоёрдох хууданада: Г. С. тиний өнгөр; «Партиана элдэ» гэбэй гаршад доо М. товай статуй; турал орон; Гурбадах хууданада: гурдайнай удэрнүүдэ зориулалт твхай хуудана; Дурбадах хууданада: «Буряада»: хилын саанаһай ай мэдээлнүүд.

ВСМ-эй Президиумэй засэдани

ПРАГА. (ТАСС). 36 найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй Президиумэй засэдани февралын 25-дэ эндэ нэгдэ.

Вьетнамы амгалан байдал тогтоодо зорилгоо хөгжлэ абууланууд, Европодохи аюулгүй байдал хангаха асуудалууд, 36 найрамдалай түмэн тэмдэг адал асуудалууд болон организационуудай ВСМ-эй байгуулха харилцаа холбоон засэданин зүбшэхэ зүйлэ орой.

Эрих Нох гэжын мэдэрэлгэ

ВАРШАВА. (ТАСС). Гитлеровскэ сэргэй гэгтэн Эрих Нох Польскэ сэргэй трибуналаар суудгадэлэн юм. Мунөө Варшава турмэдэ хаалтатой, үдэрөө хүрээжэ хуунай Эрих Нох Советскэ Союзнай фашистуудай дээрмэдэн сэргэнгүй баянгууд тушаа мэдүүлэ хэ.

Нухкин городой ордоной «Эрдэнэ шудуунуудай талалга» болноо абаандадан унэтэ баянгууд 20 жэлэй турша соо бэлдэрэгжэ байнуй. Харин мэдэрэлгын ёһоор энэ баянгууд Калининградта ноудалан байна. «Алгар 50 миллион долларой искусствын шухал зохиолондоо гаргажа абаашаа захирагша бн угалон байга, «Эрдэнэ шудуун талалга» соохи баянгууд энэ гэрэлтэн бириглануудай нэгэнэй бункернууд соо хадаглаатай гэжэ найгуулан хэжэ шадаха байлаб» гэж «Трибуна мунд» гэжэ газетин корреспондент Кок мэдүүлэ.

Индидахи хунгалтын зарим дүнгүүд

ДЕЛИ. (ТАСС). Индийн центрайна парламентин арадай палатын болон штадуудай Хуули гаргалтын сугалаануудай хунгалтануудай үедэ үгтээн дуу тоологто Индиэ дүрбэлэхэ үдэрөө үргэлжэжэ байна.

Арадай палатада хунгалта үгэрэгшэ 520 хунгуулин округтой 371-тань дугаа үгэлгын дунгууд мэдээжэ болон. Индийн Национальна конгрессе (ИНК) 195 хуури, «Сватантра» — 31, коммунистууд — 32, (Индийн коммунисте парти — 13 ба парламентэй коммунисте парти — 19). «Джан Сангх» — 26, бөө абаанхайнууд — 30, социалистууд — 17, бусад партинууд — 37 хуури ээлээ.

Штадуудай Хуули гаргалтын сугалаануудай хунгалта үгэрэгшэ 3.563 хунгуулин округтой 3.438 округтын дугаа үгэлгын дунгууд гаргалта. Индийн Национальна конгрессе гэжэ парти 1.799 хуури, «Джан сангх» — 253, «Сватантра» — 251, коммунист-

Джакартада засэдани болобо

ДЖАКАРТА. (ТАСС). Генерал Сухартын толгойдог мунөөнэй правительствода эсэргүүтэжэ али бүүхэ нэгдэжэ хэргэлээ Индонезийн засэбгэ хүсэгүүд дараха бэл Индонезийн засэбгэ хүсэгүүдэ командлагшад парти коммунисте соо хэлэгдэнэ. Энэ засэдани февралын 24-нэй үлэжэ болонхой байна.

Антира агентствын мэдээсэлэй ёһоор зүблөөдэ хабаагшад — национальна өмөрлөн ба аюулгүйгэ сахиха министр генерал Пангабей, итали-оросой хүсэгүүдэ командлагшад аминра Муслин, агаарай-сэргэй хүсэгүүдэ командлагшад авиацин вице-маршал Ручмин Нурьян, индонезийн хүсэгүүдэ командлагшад Суцито Флодихарто — ингажэ заагаа. Генерал Сухартода засэбгэ тэмжүүлэн үгэхэ тухай 1967 оной февралын 20-нэй угалыг дүүргэлэ болгохын тулоо Харьюсальскэ засэбгэ хүсэгүүд бэлдэжэ абаа.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНХО

БОННОЙ «ЗАБАРИНУУД», «ЭРИЛТЭНҮҮД»

Иерна засэбгэ тараахагүй тухай догвор баталха хэрэгтэ эсэргүү шанага кампание Бонн 18 оройн туслоо-дэгшдөө бурдадан комитетэй хүдэлмэрин Женевэдэ эхилхын бүри урда тэ хэжэ оройн юм. Тэд энэ догворыг баталха гэжэ комитетэй шанага ауйлэй гол пунктуудай нэгэн байгаа бшуу.

Улахоорондын шахаруу шанага байдал хурааруулаха шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой энэ догворой тургалвор баталгадха байхан тухай дэлхийн хабалт бүри наа уришалан байдаг байгаа бшуу. Мунөө баруун оройнуудай олон газетүүд урмаа хүрхарин наамжануудыг хэлэнэ, тухал хэдэ ангийн шалтгаанин ФРГ-гэй хараа болон болоно гэжэ мундүүгэ.

Баруун Германин политигүүд догворой түлөө гар, худалдөө тургойтон бэрхшээлүүдэй төхөөлөжэ байхан оройн байдала хунгалтанууд үнэрлэн байна. Үнэнзүөөнэ дугаа угалын турхуудын дунгуу сөнөхөгдөхөө, конгрессай политическ нүдөөг гэжэ байнөөн харуулаа. Тинхэтэй хамта оройн шалта нэгэ талааа брүүнэй буржуазна партинууд, нүгөө талааа эгүүнэй үзэл баримтлалг партинуудай абахан дуунай тоонууд олон болоно байна. Политическ хүсэгүүдэй хоёр тэвшэ халаха шанжа харгалда. Хуули болон Мадрид гэжэ хоёр шалта Хуули гаргалтын сугалаанай хунгалтын болжод конгрессе угаа хээр бүтэжэ халаха шанжа харгалда. Кералад Индийн коммунисте партины оролдот, зүүнэй үзэл баримтлалг болон партин нэгтгэлэй өрнөт хүсэг нэгэ гарахан байна. Штадай сугалаанда динлэхэ олонхи дугтай болонон зүүнэй үзэл баримтлалг партинууд мунөө тус штадай правительствэе байгуулжа шадаха болот байна.

«Патриот» гэжэ газетин мэдээсэлэй ёһоор дунда шахуу министр, тэрэ тооло Центральна правительствын хэдэ хэдэн министрүүд, тэднэй орлогшор динлэн ургашгууд, Премьер-министр Нитира Ганди Уттар Прадеш шалта өртөөг үрдилдэгшнэ буджаа гараа. Зүүгөө Мадрид шалта Индийн Национальна конгрессе гэжэ партин турхуудыг Камранж хунгалта, конгрессэй генералы секретарь Т. Маналер, мун ИНК-эй бүсэд олон элчтэ хэжэ ажал ябуулагшад бүтэжэхан байна.

Арадай палатада болон хунгалтын зарим мэдээлүүд дээрөө хаража үзэхэдэ, февралын 21-нэй үлэжүүр 180 хуури дугаа үгэлгын дунгууд тогтоон байлаа. Талын 92 хуури Индийн национальна конгрессе, 22-ые Джан Сангх гэжэ баруун парти, 11-иеш «Сватантра» гэжэ баруун парти, 11-иеш коммунистууд, 38-иеш үлэжнэй партинуудын дэблэн байна. Дугаа үгэлгын энэ зарим дунгууд халаа Центральна парламентта ИНК 189 хууриин 51 процентийг абахан болоно, харин 1962 оной хунгалта парламентин бүүхэ хууриин 75 пайхуу процентийг эзлэн байгаа. Зүүгөө энэ тоонууд баадалаа дуу тоололгын үргэлжүүлэхэ тулам хүдэлжэ болжэ байн дээ.

САТЫН КАБИНЕТ ДАХЯД ЗАСАГАА БАРИБА

Японто хахан болон парламентин хунгалта орой доторхи политическ хүсэгүүдэй хураарилгага тивмэ хэжэ хубилалта оруулахагүй. Зон-

САТЫН КАБИНЕТ ДАХЯД ЗАСАГАА БАРИБА

Японто хахан болон парламентин хунгалта орой доторхи политическ хүсэгүүдэй хураарилгага тивмэ хэжэ хубилалта оруулахагүй. Зон-

Хитада боложо байхан үйлэ хэрэгүүд тухай

Мао Цзэ-дунгай эсэргүүтэжнэй болон цаофаншунуудай хүнзүйнүүдэй хоорондо КНР-эй элдэ районуудта тулалзан боложо байгаар гэжэ харин агентствынүүд мэдээсэлүүд соо хэлэгдэнэ. Аньхуэй провинцида партинын, гурнай органуудыг январада намнажа тарванна-нааи хойно Зүүн Хитадай энэ провинцидэй хүлгөө татагшад хоорондо мого боложо эхилээ гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент мэдээсэлэ. Цаофаншунуудай оппозиционно булгууд «шэнэ тамга» хэжэ, «шэнэ засагыг унагаахыг» уралаа.

Баруун-Урда Хитадай той томо гордой болонго Чунцинэ цаофаншунууд засагыг гартаа абажа шадаггүй гэжэ хувсгойнуудай газета мэдүүлэнэ. «Гэртэ бусгажэ, ажаллаа хэжэ орой-хыен» тараашадэ уралаан хандаланууд Хитадай тубай болон провинцинуудай хэбэлдэ гаража байдаг болохой.

«Гуйчжоу провинциин революционеронон комитетэй. Гуйчжоука сэргэй округой провинциин бүүхэ хүн зоидо хандалан яаралтай бэймэжэ» халхан «Жэньминь жибао» газета толодо.

Гуйчжоу провинцида төхөөрлөн хуудэ хүшар байдалай тулоо харьюсальскэ партинын хүтэлбэригэ гартаа бариха байхан аад, харин кампание замаар ябадаг үсөөжэ бүүжэ хүнүүд дааха байна гэжэ «яаралтай бэймэжэ» соо хэлэгдэнэ.

Хабарай полёвой худалмэриде армин хабаадалаха тулаа КНР-гэй ЦК-гэй сэргэй комитетэй «забарин» мүнөөдэр «Жэньминь жибао»,

Хитада боложо байхан үйлэ хэрэгүүд тухай

Пекинэй бусад газетүүд толодо, Хабарай тариалда мунөө үедэ гол анхаралаа хандуулаха тухайн армин частнуудта сэргэй комитет эрилта хэжэ, «хабарай полёвой хүтэлбэр тодорхойгоор тусгааха» тэднэе угалтаа.

Эхн болон дунда хургуулинуудта нэгдэнэ зун талалдан хэсгэлээ хэрэгшэнь уралаан материалууд Хитадай хэбэлдэ энэ үдэрүүдтэ олоор гардаг боло.

Гэхэтэй хамта, Шанхайн «Цзефан жибао» гэжэ газетин түрүү бэшгэ олооно хаража үзэхэдэ, хангалтүүдэ хэрэгшэглэдэ олон бэрхшээлүүд төхөөрлөн. «Зарим багшанар хургуулида бусахаа айна» гэжэ бнээ.

Шанхайн бала нэгэ «Вольхуэй бао» гэжэ газетэ ингажэ өмнөнэ, хургуулин хүнүүдэй хэбэлдэ эхилдэхэ «Турүүдэгшэ» Мао Цзэ-дунгай зохиолуудыг, Мао Цзэ-дунгай гурбан мэдээжэ статионуудыг, «Соёлой хубисхал» тухай КПК-гэй ЦК-гэй нэгдэнэ жэлэй пленумэй шилхэбэриин 16 пунктыг шудалха, революционеронон дунгуудыг сэргэлдэхэ байна.

Кантондо (Гуанчжоу) 50 аир баганууд-хувсгойнууд эрвэсүүтэшүүдэй болоншад оруулагдана гэжэ Гонконгко «Стар» гэжэ газета мэдээсэлэ. Мао Цзэ-дунгай номууд сооноо хэжэ хуулинуудыг олоор сэргэлдэнэ дээрөө энэ залуунууд ухагаа муудалгаа гэжэ мэргэрдэгшнэй хүүдээр тэднэр болоншад оруулагдан байха юм.

(ТАСС, февралын 26).

УРДА ВЬЕТНАМ. Меконг мүнзэй адаг. Энэ райондо хэ-нээлтын абуулануудыг хэжэ-дээ, США-гай далайн сэргэй пехото амгалан тосхонуудыг галдана, таряашадые, эхэнэр-нууд болон үхибүүдыг концлагерьнуудта суглуулжа хаана. Зураг дээрэ: өөхэднэгөө бариха абахан вьетнамайхидыг американ солдат туужа ябана. ЮПИ — ТАСС-ай телефото.

1895—1896 онуудта Италийн бүлмтарагшадта эсэргүүтэжнэ дайн сэргэ соогуур Эфиопини улад зондо ороод арадан талархал эли тодо харагданан байха юм. Улаан Хэрэгшнэй Россиян бүлгэмэй санитарна отряд шархатахан Эфиопини сэргэлдэтэ хэжэ туна хүргэжэ. Африкын түбидэ ородон медицинские суурхуулаад, Аддис-Абебадэ ородон госпиталь нээгдэнэ юм.

Эфиопи ошонон совет хүнүүдэ тэндэхи зон хэжэ бүхэндэ хани халуунаар утгадг зантай. Норбод онуудай эсэстэ Зүүн Африкын галдэр шотатуудар мэдээжэ совет эрдэмтэ Н. И. Вавилов эхэлэн анишалга хэжэ ябахан юм. Гумшад онуудай эхээр СССР-эй гадаадыг худалдаа наймаанай Арадай Комиссариадан худалдэжнэ олон дахин Аддис-Абебадэ ошонон байна. Тэрэ үедэ Эфиопини худалда наймаанай эмхи зургаануудтай турхуунын хэлсэн хэдгээ болон, 1943 ондо Советскэ Союзай болон

ЭФИОПИ

малан зобоожо, алажа хюдажа бай-банше наа, партидуудай эрхлэхэ зориг хухалжа шадаагүй. 1941 ондо Эфиопини газар нотагүүд эзэмдэгшдээ эсэлэн сабарлагд-жэ. Аддис-Абебадэ хотодо хаанай ордон дээр Эфиопини гурнай туг налсажа эхилээ нэн.

Атлантическа далайнаа Энэдхэгэй далай руу орохо агууехэ замай бэлшэр дээрэ оршодог Эфиопи 1,2 миллион дүрбэлжэн километр уужам хэжэ газар эзэлдэг юм. Тиндэхи орой шотатта 20 миллион ондо ондоо яһанай улад зон болоно.

Эфиопи гэжэ байгалайн байлгуудад элбэр орон. Тэндэ элдэбин металл, улаа, шугуун үнэрхн, нефть гэхэ мэтэн ашагта малталмалхууд дараандаа хэбтэнэ. Баруун болон урда талын уржалтэ дайч газар шотатуудта ээлдэ 2—3 дахын ургас хуржааа абадаг. Тэндэхи нойтон элбэ байдаг хадан, ган гасуур гэжэ юрэдөө үзэгдэнэ тухай. Тингээбнше наа, Эфиопи экономика талараа нугаар хүр-жнги орой юм. Ушарын хэдаа харин бүлмтарагшадта эсэргүү

ЭФИОПИ

Эфиопини хоорондо дипломатическа харилсаануудыг байгуулаха тухай нотонуудыг абаһанай байгаа.

Дэлхэйн хоёрдох дайтай хуудлар Советскэ Союзай ба Эфиопини хоорондох харилсаа холбоон улам үргэдэжэ, бэхлэжэ байхай. Тинхэдэ гурэн гурын тушаалтад, правительствена делегацинууд, эрдэмтэ, уран зохиолшод, уран зураашад, спортсменүүд, олонхиын туслоолшод хоёр гэшмэлэ ябадаг болоо. 1946 онхоо хоншо Аддис-Абебадэ нотагай зондо тува хүргэдэ манай госпиталь дахын худалдэ захалаа.

Хэлээ баталганай ёһоор Эфиопини экономика болон соёл болбосорол хүргэжнэ дэмжүүлэхэ хэрэгтэ Советскэ Союз туна хүргэжэ байдаг.

Февралын 27-дэ Эфиопини хаан Халие Селассие I Советскэ Союда абаһан хэрэгээр анишалан эрхлэхэ, Африкын энэ ажал ябуулагша манайд хоёрдох анишалан эрхлэхэ байна гэшнэ. Тинхэдэ, Халие Селассие Советскэ Союзда эрхлэ, манай гурнин удирдлагшадтай уулзаха, хоёрдох гэжнэ хоёр оройн хоорондохи харилсаануудыг хуулгодо, бэхилүүдэхэ хэрэгтэ туна хүр-жнэ дамжаггүй.

А. СТУПАК, (ТАСС).

ИНДИДАХИ ХУНГАЛТА

Долоон үдэрэй турша соо, февралын 15-наа 21 хүрэтэр Индийн арадай палатын болон 16 штатад Хуули гаргалтын сугалаанай хунгалтанууд болон. Центральна парламентын 520 мунуугыг, штатуудай Хуули гаргалтын сугалаанай 3360 ганцууныг хунгал хэрэгтэй байгаа бшуу.

Хунгалтын урда тээхи кампани, уудал хунгалтагшэ ротоцон политическ шахаруу шанага оройн байдала үсгэрөө. Индийн Национальна конгрессе гэжэ зонхилд партинын, Нитира Гандини толгойдог Цент-

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26 Наши телефоны: редактор — 41-18, зам. редактора — 34-30, отв. секретарь — 27-37, оиде промышленного производства — 48-89 и 33-61, сельскохозвентного производства — 27-50, 46-16 и 60-21, партийной жэ — 40-49, идеологический и советского строительства и быт — 34-93, 24-74, информации — 34-05, рабселькоров и писем — 383 и 25-41.

г. Улан-Удэ, ул. Коммунистическая, 20. Издательство, бп галтерия и отдел об'явлений — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

П-00489. Зар. № 74